

“Men adam däl, men bir guş”

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 26 января, 2025

“Men adam däl, men bir guş” «MEN ADAM DÄL, MEN BIR GUŞ

Her gün uly ýoluň
sokmaga dönüp,
daş şäherden alyp gider baş bitin,
her aşşam ýaýylar seniň alnyňda,
howuň basýan uçgyraksyz gözýetim.

Kä gülesiň geler,
kä... gelmez agyň –
göýä, gözleň guran hana mysaly,
ýumrukraryň syzlar jübiň içinde,
sen henizem kiçi,
bu älem – uly.

Başa düşdi söýgi, dostluk söwdasy,
ynamy eliňden çekip aldylar.

Zybanyň ýerine bir bölek demir,
köňlüne şübhedir güman saldylar.

Neçün beýle boldy?

Heýkele meňzäp,
Duýgusyz nazaryň dikýäň sähere,
diňe Annasynyň barlygy sebäp
Robinzon bagtly höwes edere.

Eýsem-de geň dälmi,
rejäňde däl-de,
hyýalyňda bir geňsi saraý salsaň,
adamdan mygyllyk uly şäherde,
adamlary bir görmäge zar bolsaň.

***

Batyrlar ölmändir jeň meýdanynda,
bary heläk bolan hyýanatlardan;
meýmirände şirin düýşleň goýnunda,
ýa zäher berilen zyýapatlarda.

Ýeke tymsalda hem batyr ýigidi,
ýüz kelleli aždar iýmändir asla,
dagý talhan eden ýowuz döwlere,
eýgertmändir müň hileli albassa.

Bary heläk boldy hyýanatlardan,
baryna ýeňseden uruldy hanjar.

Owal-ahyr şudur olaň ykbaly

Bu jepakeş,

Bu gadymy zeminde.

Il mertleri ýykylsa-da her gezek,
kebzeden sanjylan namart tygyndan,
Gaýtadan direlýän ýalydy, göýä,
her bir çagajygyň garacygynda.

Ynan,
rowaýatlar ýalan sözlemez,
nämakul söz çykmaň halkyň dilinden.
Bir batyr hem ölmändi jeň içinde,
Mert ärler ýogaldy namart elinden.

• GÜNLERDE BİR GÜN

Göýä, bir kyýamat gopdy dünýäde-
ynjalmady kalp elene-elene-
baglaň aňyrsynda,
göm-gök meýdanda
jürküldäp ýatyr bir gyzyletene.

Daşlap gaçdyrdymy bezzadyň biri,
Ýa-da höwürtgesin bozdumy şemal?!
Entek bekemänkä ganaty-peri

Asman ýşky uçurandyr, ähtimal.

Bilmedim men,

emma ýürek heýjanda,

naşyja gözleri delminip her ýan

garry tal astynda,
ýaşyl meýdanda,
bir etene – çürküldäpjik saýraýar.
Naçar nalasyndan ezildi könlüm,
pişik, çaýkel bolup gelmänkä ölüm,
baglaň aňyrsyna,
şöhle deý ýyndam,
sandyrap, uzady mähetdel elim.
Guşjagazym,
aýam saňa höwürtge,
häli perwaz öňde, düşme waswasa.
Jahyl kişileri güýmemek üçin,
belki,bir gün
düşersiňem kapasa.
Şonda-da zarlama,
buýsan ýenede,
şahyr ýüregine meňzeýän, guşum,
çaýkel, kapasadan doly dünýäde,
güýçli ganat berenine durmuşyň.
Ejizler duş gelse,
diläp gaýraty,
diý, şahyryň sözün dile getirip:
“Eger ganatlaryň bolsa kuwwaty,
Uçsa bolar kapasany göterip”.

• UÇÝAN ADAM

Bara-bara düýşleň artýar gzygy,
bara-bara gysga düýşi deý guşuň.
Köplenç uçýan,
perwaz çekýär uzaga,
uçýan,
golaý derekleriň çür-başy.
Duýyan,
Tyg deý şahalar tüýdüp,
Öz synamy boýar öz al ganyma
Ýüregim gabalan guş deý pysyrdar, –

gan örji çaykeller çykar kastyma.
Penjesinde şeýle bir şum halatyň
Ýeriň dartyş güýjün ýeňmekçi bolup,
kaka-kaka ýaraty ganatlarym,
müň gezek direlyän,
müň gezek ölüp.

Arş üstünde – mawy reňli älemde
ýer berilen erkin ruhlar düsläre.
Uçup gidebilmen,
Göýä, göwrämi
Görünmez rişdeler baglapdyr ýere.

Penjesinde şeýle bir şum halatyň
ýürek howlukmadan basyp sowuk der
oýanýan.

Geň düýslenň ýorgudy hakda
Soň oýlarym uzap aylara çeker.
Men näme üçin uçýan,
Men nirä uçýan?
Neçün zol-zol gaýtalanýar bu düýş-de?
Ýa bir mahal ganatlarym bolandyr,
Ýa pederlem guş bolandyr geçmişde?
Hepdeläp oýlaýan,
Aýlap oýlaýan,
Maňa neçün şeýle ýakynka guşlar?
“Haçandyr bir mahal men guşdum” diýsem,
Siz nämä gülýäňiz, dogan-gardaşlar?!

Men guşdum,
Ot bilen oýnaşan bir guş,
Ahmal ot ýakandyr ganat-perimi.
Ýyllar boýy örtendim men biderek
dörüp, ýanan hakyda depderimi.

Men bir guş
zemine başaşak gaçan,
soňabaka durky ýere höwrügen.
Düýşler, bu geň düýşler bolsa, gümansyz

galan hakydamdyr küle öwrülmän.
Kä huşumda,
ýanman galan ýadymyň
parçalary sebäp bolýamy ýa-da,
mähelleli şäher köcelerinde
bidin gulajymy ýaýýan howada.
Wah, nirä uçaýyn,
bilmeýän, emma
belki, bilyänsiňiz uka jümenler –
meň bolşuma iç-içinden gülenler?!
Bilseňiz,
su halat zähere dönüp,
gözlerimden akýar ganly ýaşlarym.
Guş deý bozlap uçdym başyñyz üzre
Guşlugyn unudan, eý, gardaşlarym.

Käşgä ýatlasaňyz,
Dilegiň, size
Belki nesipli gün ganat gowşurar.
Bagışlaýan, mende asla ýok kine,
Çünki men adam däl,
Men bir guşdyryń.

• **ÝAGLYJAK**

Ýagyşyň üzülen
tarlary kibi,
joşgunly akaba gowşar duýgular...
Misli ygyp ýörün bir bidar nebi-
älemler depämden çan deý sowrular.
Bu günleriň keşbi galar ýadymda,
galpyldysyz pikrim yzgytsyz darar.
Zulmatyň kömür deý köyen badynda
dilden sypan her söz ideklär dara.
Eştdim men müňläp sedalar ara
şo hüýr gyzyň humaý sesin – ýag ýaly.
Şa idim, bir demde döndüm pukara
alaýyn diýp elden gaçan ýaglygyn.

Nurana ýylgyryş,
Gamza deý nazar,
Sähelçe egilen nahal boýly gyz.
Ah, indi ýanymdan ötse her sapar
Zol-zol elden gaçar durar ýaglygy.
Ummam giňliginde akyp sydyrgyn,
kenaryny bozan däli derýa men.
Müň gezek egilip,
ýeke ýaglygy
bir gezende – saňa alyp barýan men.
Aşykdygma göz ýetirdi gör kimler,
Älemin gözünden neçün pynhan men.
Bütin barlyggymy külli älemden
Agtaryp, birme-bir gurnan ynsan men.
Men – pidakär,
özüne gül ýapragyndan
öý-öwzar edinen bir pahyr adam.
Kä guş deý tüneýän bag şahasynada
Kä owazym geler tereň derýadan.
...Ýalyn içre,
Birden, edil ýanymda
peýda boldy köýen nahal boýly gyz,
sähelçe egildi,
alaw goýnunda,
aýagmyň astyna düşdi ýaglygy.

• GÜÝZ GÜNI

Sypyrdy baglar lybasyn,
ýodalar ýene saralar.
Depesinde solgun güýziň
aýlanýar gara gargalar.
Gargalardan doly asman,
gün görünýär ölügsije.
Gargalar däl-de,
gagyldap,
gaýýar tike-tike gije.

• GYZGÜL

Lebi bilen dişläp bägül ýapragyn,
Dyzyny gujaklap otyr gyz gamda.
Ebedi buzlugyň üzüp zynjyryny.
Sähraň epgegine döndüm bir demde.
Şonda ol ýylgyrdy,
Kejir saçlaryn,
Şuglazar elli assa boýlady.
Bilbil deý hoşzyban bulaga dönüp,
Saralan gözlerme keşbin jaýladym.
Gyz ýazdy guruşan aýaklaryny,
Ýaşyl meýdan ýaly gujagym açdym,
Uly çynar ýaly altyn güneşden,
Teňnejikler ýasap,
Üstünden seçdim.
Şonda ýüregime ömrünü sapdy.
Unutdy günleriň zille daşlaryn,
Ähli genji-känin,
Dökdi üstümdim –
Bilýur zerresi deý
Göz ýaşlaryny.

Özbekçeden terjime eden Gurban GURBANOW. Goşgular